

ANALYSE AF FEDTSYRER I MÆLK VISER INTERESSANTE MULIGHEDER

STØTTET AF

mælkeafgiftsfonden

Vi kan både avle og fodre os til en bedre sammensætning af mælkefedtet. Samtidig kan fedtsyrerne overvåge, om kørerne taber sig for meget, og om vommen omsætter foderet effektivt.

Traditionelt har mælkeproducenter stor fokus på mælkens indhold af fedt. Både fordi det er det, vi bliver betalt for, og fordi fedtprocenten kan vise, om fodringen kører, som den skal i besætningen. Nu går vi ind i en ny fase, hvor vi – ud over fedtprocenten – også kan få noget ud af at interessere os for, hvordan fedtet er sammensat af de enkelte fedtsyrer. Gennem to år har RYK analyseret alle mælkeprøver for indholdet af en række specifikke fedtsyrer, og SEGES har set nærmere på, hvad vi kan bruge de nye data til under danske forhold.

SUNDERE MÆLK

Der er høj arvelighed for fedtsyrer i mælk, og den dag det bliver økonomisk interessant at avle mod en anderledes sammensætning af mælkefedtet, ved vi, at det kan lade sig gøre. Men vi kan også fodre os til en anderledes sammensætning af fedtet, for eksempel til flere 'gode' umættede fedtsyrer. Og på samme måde som med avlen ved vi i dag mere om, hvordan tilskud

Analyserne har bl.a. vist, at køer, som taber sig meget, har en anden sammensætning af fedtsyrerne i mælken, fordi en del af dem kommer fra koens fedtvæv. Foto: RYK

af fedt eller fodring med frisk græs eller vegetabilsk olie påvirker mælkefedtet. Det kan vi alt sammen udnytte, fx hvis forbrugerne begynder at efterspørge mælk med en særlig sammensætning af fedtsyrer.

SUNDERE KØER

I undersøgelsen har vi prøvet at koble fedtsyrerne i mælken til, hvor meget køerne taber sig i starten af laktationen. Her viser det sig, at køer, som taber sig meget, har en anden sammensætning af fedtsyrerne i mælken, fordi en del af dem kommer fra køens fedtvæv. Så her kan fedtsyrerne bruges til – sammen med ketonstoffet BHB i mælken – at overvåge, om køerne starter laktationen uden at tabe sig for meget.

Vi har også fundet ud af, at avlsværdiurderingen for ketose kan blive bedre ved at supplere måling af BHB med data for fedtsyrer.

Endelig er det et interessant perspektiv, at mælkens indhold af nogle af de kortkædede fedtsyrer siger noget om, hvor mange byggesten yveret får fra omsætningen i vommen. Hvis vommen fungerer godt, får yveret masser af de rigtige byggesten, og fedtprocenten i mælken stiger, mens det modsatte er tilfældet, når omsætningen i vommen ikke kører, som den bør – for eksempel fordi vommen er sur. Det er med andre ord endnu en parameter til at overvåge køernes sundhed.

BEDRE REPRODUKTION

Fedtsyrerne har også indflydelse på dyrenes reproduktion. Resultaterne viser, at der er en sammenhæng mellem fedtsyrerne, og hvor hurtigt køerne bliver drægtige. Hvis køerne taber sig meget, og mange fedtsyrer kommer fra fedtvævene, kommer køerne senere i brunst og har en lavere chance for drægtighed. Ved at følge fedtsyrerne i mælken hos nykælverne kan vi på den måde overvåge, om sene brunster eller lave drægtighedsprocenter kan skyldes for store vægttab.

Læs mere på:

www.landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt i artiklen 'Brug af mælkenes fedtsyresammensætning som beslutningsstøtte i mælkeproduktionen'.

Artiklen har været bragt i [KvægNYT nr. 13, 2018](#).